

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.34.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 3476 Pana Posła Michała Kowalskiego, w sprawie ograniczenia środków dla powiatowych urzędów pracy, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Tytułem wstępu pragnę zaznaczyć, że zgodnie z art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ podstawę gospodarki finansowej Funduszu Pracy (dalej „FP”) będącego państwowym funduszem celowym stanowi roczny plan finansowy FP. Określa on m.in. przychody funduszu i ich źródła oraz zadania realizowane z jego środków. Plan obejmuje również kwotę środków na finansowanie form pomocy przeznaczaną przez urzędy pracy w danym roku budżetowym na aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Plan finansowy FP stanowi załącznik do ustawy budżetowej na dany rok – jego projekt jest przekazywany Ministrowi Finansów i Gospodarki w trybie i terminach określonych przez przepisy dotyczące prac nad projektem ustawy budżetowej. Minister Finansów i Gospodarki przedstawia następnie projekt ustawy budżetowej na rok kolejny wraz z uzasadnieniem Radzie Ministrów, która przedkłada go Sejmowi w terminie do 30 września roku poprzedzającego dany rok budżetowy².

Pismem z 25 lipca 2025 r. Minister Finansów i Gospodarki przekazał do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) limit wydatków FP do uwzględnienia w projekcie planu finansowego na 2026 r. Limit określono na poziomie 10,1 mld zł.

Kierownictwo MRPiPS na każdym etapie uzgodnień wskazywało, że dla prawidłowego funkcjonowania powiatowych urzędów pracy konieczne jest utrzymanie finansowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu na poziomie z 2025 r., tj. ok. 3,65 mld zł. Przedstawiono w tym zakresie szczegółowe uzasadnienie, wskazując m.in. na:

- wzrost kosztów świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy (zasiłki, stypendia, refundacje);
- wzrost minimalnego i przeciętnego wynagrodzenia, które wpływają na wysokość refundacji i dofinansowań;
- rosnącą efektywność kosztową form aktywizacji zawodowej (z ok. 18 tys. zł w 2023 r. do ponad 21 tys. zł w 2026 r.);
- konieczność utrzymania liczby osób objętych wsparciem, w tym seniorów i osób długotrwale bezrobotnych.

Mimo to kwotę zabezpieczoną w planie FP na 2026 r. ustalono na poziomie niższym od postulowanych potrzeb finansowych, tj. niższym od planu na 2025 r. o 1,5 mld zł w zakresie zadania dotyczącego aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych realizowanej przez urzędy pracy i niższym o 0,27 mld zł w zakresie refundacji wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom. W planie finansowym Funduszu Pracy na 2026 r. na

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.

² Ustawa budżetowa na rok 2026 (Dz.U. poz. 62) została podpisana przez Prezydenta RP 20 stycznia 2026 r.

aktywizację zawodową bezrobotnych zabezpieczono zatem 2 147 808 000 zł, z czego 429,6 mln zł stanowi rezerwa Funduszu Pracy.

Minister Finansów i Gospodarki wielokrotnie zwracał uwagę na fakt objęcia Polski procedurą nadmiernego deficytu (EDP), co wymaga konsolidacji finansów publicznych i redukcji deficytu w kolejnych latach. Znajduje to odzwierciedlenie w Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028, określającym ścieżkę wydatków, której przestrzeganie jest konieczne do ograniczenia deficytu nominalnego i redukcji długu w średnim okresie. Minister wskazywał też, że wydatki FP objęte są stabilizującą regułą wydatkową (SRW) oraz limitem wskazywanym rokrocznie w ustawie budżetowej, w związku z czym każda dotycząca ich zmiana ma bezpośredni wpływ na ograniczenie wydatków pozostałych podmiotów objętych SRW. Zwiększenie tych kwot powinny poprzedzać analiza potrzeb i wskazanie oszczędności w wydatkach na inne zadania. Aktualnie nie ma wygenerowanych oszczędności, które można by przeznaczyć na finansowanie form pomocy. Mimo to rozmowy z Ministrem Finansów i Gospodarki w sprawie zwiększenia w br. środków FP na działania aktywizacyjne trwają.

Podział kwot środków FP na finansowanie form pomocy przez samorządy powiatowe regulują przepisy ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia³ oraz wydane na podstawie art. 277 tego aktu, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy⁴ (dalej: „rozporządzenie RM”). Aktualnie nie są planowane zmiany systemowe w zakresie sposobu finansowania działań aktywizacyjnych przez powiatowe urzędy pracy.

Na podstawie art. 267 ust. 4 ww. ustawy i w związku z § 6 rozporządzenia RM kwota środków FP na finansowanie kosztów realizacji form pomocy, w tym tych realizowanych w ramach projektów EFS+, określona w planie finansowym FP na 2026 rok - pomniejszona o rezerwę pozostającą w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy - dzielona jest między województwa algorytmem. Kwoty ustalone dla samorządów województw są z kolei rozdzielane między samorządy powiatowe przez zarząd województwa według kryteriów określonych przez sejmik województwa.

Zmniejszenie środków FP dla poszczególnych województw wynika z niższej kwoty, jaką zabezpieczono dla wszystkich samorządów powiatowych w planie finansowym FP na rok 2026.

Samorządy powiatów na finansowanie form pomocy określonych w ustawie, również tych realizowanych w ramach projektów EFS+, w skali kraju dysponują w br. 1,7 mld zł. Środki przyznawane są na cały rok i w transzach miesięcznych trafiają na konta powiatowych urzędów pracy. Wyboru wdrażanych form pomocy, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu, dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. To samorządy powiatów decydują o wyborze i finansowaniu poszczególnych form pomocy.

Obok środków przekazywanych przez dysponenta FP powiatowym urzędом pracy na finansowanie kosztów realizacji form pomocy, minister właściwy do spraw pracy dysponuje rezerwą, z której może zwiększać środki dla samorządów na finansowanie w danym roku budżetowym form pomocy, uwzględniając zgłaszane przez urzędy pracy potrzeby. Priorytety wydatkowania środków FP są weryfikowane na bieżąco. Procedurę ubiegania się o środki rezerwy FP określa dokument „Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2026 roku”.

³ Dz. U. poz. 620, z późn. zm.

⁴ Dz. U. poz. 1662.

Na podstawie powyższych zasad Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w bieżącym roku ogłosiła dwa nabory wniosków dla urzędów pracy o dodatkowe wsparcie z rezerwy FP na finansowanie form pomocy. Po ich weryfikacji i ocenie wniosków złożonych w ramach pierwszego z nich, ogłoszonego 4 lutego br. i zakończonego 16 lutego, z rezerwy FP przyznano na ten cel 173,5 mln zł. Dodatkowe środki otrzymał każdy urząd pracy, który złożył o nie wniosek.

Drugi nabór wniosków dla urzędów pracy na dodatkowe środki z rezerwy FP z przeznaczeniem na finansowanie programów aktywizacji zawodowej Ministra ogłosiła 13 lipca br. W jego ramach wpłynęło 391 wniosków ze wszystkich województw na rekomendowaną przez marszałków województw łączną kwotę 86,6 mln zł, uwzględniającą aktywizację 6089 osób. Nabór zakończył się 27 lipca. Po przeanalizowaniu złożonych wniosków wszystkim urzędom przyznano środki w kwotach wnioskowanych.

Ponadto urzędom, którym przyznane na br. środki FP nie pozwoliły na zabezpieczenie finansowania zobowiązań powstałych na podstawie art. ww. 269 ustawy, przyznano na ten cel 50,3 mln zł.

Tworzenie nowych firm oraz miejsc pracy, a co za tym idzie wspieranie przedsiębiorczości, odbywa się też poprzez realizację na terenie całego kraju programu pożyczkowego „Rządowy Program Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”. Po dofinansowaniu programu w wysokości 566 mln zł z EFS+ dostępne w jego ramach środki to blisko 936 mln zł. Celem programu jest wspieranie przedsiębiorczości poprzez udzielanie preferencyjnych pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej oraz utworzenie stanowisk pracy dla bezrobotnych. Pożyczki udzielane są przez pośredników finansowych wybranych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w drodze przetargu.

Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej może zostać udzielona do 20-krotności przeciętnego wynagrodzenia z 7 letnim okresem spłaty i oprocentowaniem na poziomie 0,25% w skali roku w wymiarze do 100% kosztów podjęcia działalności gospodarczej. Dzięki wprowadzeniu niskiego oprocentowania pożyczki są atrakcyjną formą finansowania podjęcia działalności gospodarczej, do czego przyczynia się też komponent częściowego umorzenia długu (do kwoty równej 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia) osób uprawnionych do otrzymania dofinansowania do podjęcia działalności gospodarczej na warunkach określonych w ustawie.

Dodatkowe finansowanie z EFS+ umożliwia objęcie wsparciem w ramach ww. pożyczek większej liczby osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą, zwłaszcza gdy potrzebny do tego kapitał przekracza poziom możliwej maksymalnej kwoty dofinansowania udzielanego przez powiatowe urzędy pracy w ramach ustawy. Średnia wysokość pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej kształtuje się na poziomie około 120 tys. zł, a średnia wysokość dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej udzielanego przez urzędy pracy w 2025 roku wynosiła około 34 tys. zł.

W ramach ww. programu udzielane są też pożyczki dla przedsiębiorców na utworzenie stanowisk pracy m.in. dla bezrobotnych skierowanych przez powiatowy urząd pracy. Pożyczki udzielane są wyłącznie ze środków FP w wysokości nie wyższej niż 10-krotność przeciętnego wynagrodzenia z oprocentowaniem na poziomie 0,25% w skali roku i okresem spłaty do 3 lat. Nowym rozwiązaniem przy pożyczce na utworzenie stanowiska pracy jest możliwość przeznaczenia do 25% wartości pożyczki na finansowanie kosztów osobowych związanych z zatrudnieniem. Obowiązkiem pożyczkobiorcy jest utrzymanie zatrudnienia na utworzonym stanowisku pracy przez co najmniej 24 m-ce w pełnym wymiarze czasu pracy, a w przypadku opiekunów osoby niepełnosprawnej przez co najmniej 12 m-cy i w wymiarze nie mniejszym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy.

Realizowana polityka i finansowanie z UE wspierają tworzenie nowych miejsc pracy, zwłaszcza tych związanych z zieloną i cyfrową transformacją. Inwestycje w tym zakresie będą pobudzać rozwój gospodarczy. Ograniczone finansowanie z FP może niekorzystnie wpływać na niektóre firmy z sektora MMŚP korzystające z takiego wsparcia, by zmniejszyć koszty pracy. Z drugiej jednak strony może to skłonić przedsiębiorców do zatrudniania pracowników na niesubsydiowanych miejscach pracy z uwagi na dobrą sytuację gospodarczą i korzystne prognozy.

Trzeba zaznaczyć, że sytuacja na polskim rynku pracy pozostaje korzystna na tle innych państw Unii Europejskiej. Zgodnie z danymi Eurostatu stopa bezrobocia w Polsce w lipcu br. wyniosła 3,4%, (drugi wynik w krajach wspólnoty po Czechach) podczas gdy średnia dla całej Unii Europejskiej wyniosła 6,1%, a w strefie euro wyniosła 6,4%. Niezależnie od miesięcznych wahań, Polska utrzymuje się w czołówce krajów o najniższym bezrobociu w Europie.

Wg krajowych danych w końcu lipca br. w urzędach pracy zarejestrowanych było 906,4 tys. bezrobotnych. Oznacza to, że w stosunku do czerwca br. liczba bezrobotnych nieznacznie wzrosła (o 0,5%), choć stopa bezrobocia pozostała na tym samym poziomie - 5,8% (co jest lepszym wynikiem niż stopa bezrobocia w maju br. - wtedy wskaźnik ten wyniósł 5,9%). Na korzyść sytuacji na rynku pracy będą działać dobre warunki gospodarcze. Wg prognoz stopa bezrobocia w 2026 r. będzie utrzymywać się na niskim poziomie: stopa bezrobocia wg BAEL wyniesie 3,1% wg MF i KE⁵. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec br. wyniesie wg MF 5,6% w 2026 vs. 5,7% w 2025. Prognozy KE przewidują solidny wzrost PKB na poziomie 3,5%.

W kontekście aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy należy podkreślić, że w 2025 r., a jeszcze silniej w roku 2026, rośnie liczba bezrobotnych podejmujących pracę niesubsydiowaną. W 2025 r. podjęło ją prawie 584 tys. bezrobotnych (r/r wzrost o 2,2%), a w okresie styczeń-lipiec 2026 roku - 371,3 tys. bezrobotnych (r/r wzrost o 14,7%). Są to kolejne parametry świadczące o tym, że polska gospodarka pozostaje silna.

W przypadku braku środków z FP, urzędy pracy mogą wspierać osoby poszukujące zatrudnienia w ramach m.in. pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego. Osoby bezrobotne i poszukujące pracy mogą korzystać z dostępu do zweryfikowanych przez urzędy pracy ofert pracy poprzez prowadzoną przez MRPiPS bazę ePraca (<https://oferty.praca.gov.pl/portal/strona-glowna>) lub aplikację mobilną ePraca. W 2025 r. liczba ofert pracy zgłoszonych do ePracy przekroczyła 660 tys. Informację o ofertach pracy można uzyskać też podczas wizyty w dowolnym powiatowym urzędzie pracy.

W ramach poradnictwa zawodowego osoby bezrobotne i poszukujące pracy mogą otrzymać wsparcie doradcy zawodowego, które obejmuje porady indywidualne lub grupowe i informację zawodową (udzielaną w formie indywidualnej lub grupowej). W 2025 r. doradcy zawodowi w urzędach pracy udzielili porad indywidualnych 191,3 tys. osobom, zaś 51 tys. osób skorzystało z porad grupowych, 24,5 tys. osób skorzystało z badań testowych, 346 tys. osób udzielono indywidualnych informacji zawodowych, 160,6 tys. osób uczestniczyło w grupowych spotkaniach informacyjnych, a 1,3 tys. osób rozpoczęło szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

Ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia, która weszła w życie 1 czerwca 2025 r., była odpowiedzią na postulaty parterów społecznych oraz urzędów pracy. Jej celem było m.in.

⁵ [Economic forecast for Poland - Economy and Finance - European Commission](#)

dostosowanie działania publicznych służb zatrudnienia do nowej sytuacji na rynku pracy. Ewaluacja ustawy zostanie przeprowadzona po 2 latach jej obowiązywania.

Ze względu na dostosowane do współczesnych realiów ułatwienia w rejestracji (rejestracja w miejscu zamieszkania, rejestracja rolników) rozszerzono dostęp do urzędów pracy i usług oraz narzędzi pomocowych dla nowych klientów (m.in. brak limitu wieku dla bonu na zasiedlenie, dostęp do środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego dla większej liczby wnioskodawców). Intencją ustawodawcy było odejście od sankcji w postaci utraty statusu bezrobotnego, w przypadku odmowy przyjęcia oferty pracy, na rzecz wprowadzania mechanizmów sprzyjających szybkiemu znalezieniu pracy przez bezrobotnych oraz uzyskaniu kwalifikacji lub kompetencji niezbędnych do podjęcia pracy. Wprowadzono przepis stanowiący, że status bezrobotnego przysługuje przez 3 lata od dnia rejestracji, a po ich upływie osoba traci status bezrobotnego na 90 dni - w tym okresie organy zatrudnienia powinny podejmować względem niej intensywne działania aktywizacyjne. Osoba bezrobotna nie musi odpowiadać na propozycje urzędu, a odmowa skorzystania z oferowanych form pomocy nie wywołuje dla niej negatywnych skutków. Bezrobotny decyduje, kiedy i z której z dostępnych form pomocy chce skorzystać. Jedynym wymaganiem stawianym osobie bezrobotnej przez ustawodawcę jest nawiązanie kontaktu z urzędem pracy raz na 90 dni w celu potwierdzenia zainteresowania określoną w ustawie pomocą. Zgłoszenie uznane za nawiązanie takiego kontaktu powinno być wyraźną deklaracją chęci podjęcia aktywności zawodowej przy wsparciu urzędu pracy. Dopiero niezastosowanie się do tego warunku powoduje pozbawienie osoby bezrobotnej statusu bezrobotnego na 90 dni. Brak przymusu przyjęcia oferty pracy skutkuje podejmowaniem pracy tylko w przypadku chęci podjęcia zatrudnienia, co zwiększa satysfakcję zarówno pracodawców jaki i podejmujących zatrudnienie.

Informuję, że dane dotyczące liczby wniosków o dotacje i doposażenie stanowisk pracy są w posiadaniu właściwych powiatowych urzędów pracy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Monika Sikora
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Załącznik: Zestawienie kwot środków Funduszu Pracy przyznanych w latach 2024-2026.